

Skolenes landsforbund

Postboks 8783, Youngstorget, N-0028 OSLO

Besøksadresse: Møllergt. 20
Tlf: 23 06 13 62, Fax: 23 06 13 83
E-post: skolenes@skolenes.no
Org.nr.970 533 362
Bankgiro: 9001 06 00919

Kirke- utdanning og forskningskomiteen
V/ Inger Enger

Deres ref:

Vår ref:EH 767

Dato: 15.09.2008

Angående Stortingsmelding nr. 31 (2007-2008): Kvalitet i skolen

Skolenes landsforbund takker for invitasjonen til å gi innspill til Stortingsmelding 31: Kvalitet i skolen. Situasjonsbeskrivelsen og problemstillingene synes stort sett å være dekkende for de erfaringene våre medlemmer har gjort siden Kunnskapsløftet ble innført.

Skolenes landsforbund vil ha et utdanningssystem som fremmer demokratisk fordeling av kunnskap og kompetanse, og som sikrer samfunnet nødvendig tilgang til kompetent arbeidskraft, samtidig som hvert enkelt menneske får muligheten til å utvikle seg og realisere sine evner og anlegg. Utdanning skal være et offentlig ansvar. Alle mennesker skal gis samme mulighet til utdanning og livslang læring.

Skolenes landsforbund arbeider for en fellesskole preget av likeverd, trygghet og kvalitet. Fellesskolen skal ha rom for alle. En viktig pilar i det norske samfunnet har vært at vi, uansett bakgrunn, går på den samme skolen, og lærer oss å arbeide sammen og respektere hverandre. Slik må det fortsatt være. Skolen skal fortsatt være den viktigste fellesskapsarenaen i Norge, og bidrar til å redusere forskjeller og ruste elevene til møtet med et mangfoldig samfunn.

Skolenes landsforbund støtter derfor Regjeringen i en sterkere nasjonal styring av skolen. Kommunene har fått utvidet sitt ansvarsområde innenfor utdanningssektoren. Vi ser at kommunene forvalter den lokale handlefriheten ulikt, og flere tilsynsrapporter viser utilfredsstillende forhold. Skolenes landsforbund ser at dette kan ha ulike årsaker, men tillater seg å påpeke at så lenge de økonomiske rammeoverføringene gis som rammetilskudd, så har en ingen garanti for at tildelte midler beregnet på utdanningssektoren går til denne.

Tidlig innsats

St.meld 16 (2006-2007) dokumenterer at tidlig innsats er vesentlig for å bedre elevenes ferdigheter og faglige utvikling. Departementet foreslår ressurser til forsterket opplæring i matematikk og norsk/samisk. Det er viktig at dette gis på en slik måte at ingen elever blir stigmatisert. Elever lærer på ulike måter gjennom ulike læringsstiler og metoder, og det vil være viktig å styrke ressursene i alle fag, den praktisk/estetiske dimensjon er svært viktig for gode læringsprosesser. Skolenes landsforbund mener det er grunn til å gjeninnføre tettere pedagogtetthet på 1.trinn.

En forutsetning for å kunne avdekke behov og iverksette tidlig innsats er at lærerne og skoleledelsen har informasjon om elevenes kunnskaper og ferdigheter. St.meld. 31 foreslår kartleggingsprøver på ulike trinn. Kartleggingsprøver kan være riktig, men systemet må også ha tillit til lærernes faglige kompetanse. Det må stilles strenge kvalitetskrav til eventuelle kartleggingsprøver. Det avgjørende er hvordan disse prøvene blir brukt i etterkant, resultatene på

slike prøver må ikke brukes til noen form for rangering. Fokus må være på hvilken oppfølging den enkelte elev får og hvilke tiltak som iverksettes.

Skolenes landsforbund er i utgangspunktet positive til at elever i videregående opplæring som får særskilt språkopplæring, får rett til to års ekstra tid til å gjennomføre opplæringen.

Skolenes landsforbund tror ikke at å føre elevenes fravær på ungdomsskolen på vitnemålet vil føre til redusert fravær. Det er andre tiltak som må til. Elevenes motivasjon og læringsmiljø er mer avgjørende for å se egen nytte av tilstedeværelse.

Kompetanseutvikling

Å skape et varig system for etter- og videreutdanning er helt avgjørende for å styrke og utvikle lærernes kompetanse. Lærerne har fundamental betydning for elevenes læringsutbytte, og det er viktig å ha faglig kvalifiserte og motiverte og motiverende lærere. Vi ønsker nasjonal føring for å sikre et nasjonalt løft. Økonomiske forhold må sikres og avklares. Skolenes landsforbund bidrar i utviklingen av en ny avtale om kompetanseutvikling.

Departementet viser til at skoleledelse er viktig for kvaliteten i opplæringa gjennom å påvirke skolens visjoner og mål, lokale læreplaner og undervisningspraksis. Skoleledere har fått utvidet sitt myndighets- og ansvarsområde, og det er behov for en egen skolelederopplæring. Skolenes landsforbund er positive til dette, da det vil gi skoleledere et tryggere og mer kunnskapsbasert ståsted. Personalbehandling, lover og avtaler må utgjøre en vesentlig del av opplæringen i tillegg til de emner nevnt i meldingen. Utdanningen må gjelde for alle skoleledere.

Det er mange forskningsprogrammer innen utdanningsfeltet, men utdanningsforskning må styrkes og videreutvikles særlig innenfor felt som til nå har fått liten oppmerksomhet. Skolenes landsforbund vil peke på behovet for å få flere forskningsmiljøer til aktivt å engasjere seg i dette arbeidet.

Tette hull i Kunnskapsløftet

Ved innføringen av Kunnskapsløftet ble det lagt stor vekt på utarbeidelse av lokale læreplaner. Dette har gitt store utfordringer for skoler og kommuner, og det er skapt usikkerhet rundt både utarbeidelsen av og kvaliteten på lokale læreplaner. Kommuner mangler skolefaglig kompetanse og faglig støtte for å kunne realisere Kunnskapsløftets læreplaner lokalt. Det er derfor et stort behov for veiledende læreplaner i fag. Skolenes landsforbund vil si det så sterkt som at dette må til for å sikre fellesskolen.

Skolenes landsforbund vil også gi uttrykk for at elevene må ha tilgang til en lærer i alle timer. I dag avholdes mange timer uten lærer til stede, enten planlagt eller tilfeldig. Dette er uholdbart.

Støtte til bedre praksis

All læring skjer i samhandling med andre. Når departementet legger vekt på at opplæring skal skje innenfor rammen av et sosialt fellesskap, vil Skolenes landsforbund bare understøtte dette. Vi er svært redd for at elever blir stigmatisert. Vi ser økt tendens til nivådeling i skolen under dekknavnet tilpasset opplæring. Det kan også se ut som ulik organisering og endring har blitt et mål i seg selv. Det er viktig å skape trygge, sosiale relasjoner rundt eleven, og det å gjeninnføre en elevs rett til å tilhøre en fast gruppe/klasse vil være et skritt i riktig retning. En nærmere definisjon av forsvarlighetsbegrepet i forbindelse med gruppe- eller klassestørrelse er det minste vi mener tiltakene om evalueringen av organiseringen av undervisningen og intensivt tilsyn bør føre til. Skolenes landsforbund venter fortsatt på et klassesdelingstill.

Skolenes landsforbund støtter et nært samarbeid med alle foreldre, men vi vil igjen advare mot en byråkratisering av dette samarbeidet.

Tettere oppfølging

Skolenes landsforbund får bekymringsmeldinger fra våre medlemmer at de stadig får mindre tid til å undervise. De opplever en byråkratisering som tar fokus bort fra undervisningsoppgaven og elevenes læring. Derfor er det positivt at departementet setter retter søkelyset mot dette feltet. Når det gjelder økt omfang av nasjonale prøver, er Skolenes landsforbund skeptisk til dette. Det hjelper lite at Utdanningsdirektoratet eller departementet ikke kan rangere skoler så lenge kommunene lokalt kan. Nasjonale prøver får større fokus enn andre prøver, og det utvikler seg en "teach to the test" holdning. Sentrale myndigheter vil kunne følge nasjonal utvikling ved hjelp av utvalgsprøver. Det er unødvendig at alle elever skal gjennomføre disse prøvene på samme dag til samme tid.

Det foreslås å utvikle et veilederkorps for skoler og skoleeiere med spesielle utfordringer. Skolenes landsforbund ser heller for seg at en bringer tilbake reell skolefaglig kompetanse i kommunene. Veiledning må gis lokalt. Det er organisasjonene på skolen som må utvikle seg. Skolen er en kunnskapsorganisasjon og har alle muligheter for å få til godt utviklingsarbeid.

Vi støtter en bedre utnyttelse av de nasjonale kompetansesentrene, men savner organ á la "forsøksrådet."

Departementet vil forbedre tilsynet med grunnopplæringen. Det er bra, men enda bedre ville det være med et så klart nasjonalt styringsverktøy at dette tilsynet kan minimaliseres.

Staten ga fra seg sitt beste virkemiddel da de ga fra seg forhandlingsansvaret for lærerne.

Med hilsen

Else Hostvedt

Skolenes landsforbund